

การศึกษา

เทศกาลของไทย
ตอนที่ ๕

ในภาคเหนือของไทย เทศกาลลอยกระทง เรียกว่า ยี่เป็ง แปลว่า เพ็ญเดือนยี่ เพราะตามปฏิทินของทางเหนือนับเดือนนี้ เป็นเดือนยี่ และจัดเป็นงานใหญ่ มักจัดตั้งแต่วันขึ้น ๑๓ ค่ำ ซึ่งเป็นวันจัดเตรียมข้าวของเครื่องใช้และอาหาร คนที่อยู่ไกลก็จะกลับบ้านตั้งแต่วันนี้ วันขึ้น ๑๔ ค่ำ ไปทำบุญที่วัด มีการจัดกระทงใหญ่ใส่อาหารเพื่อแจกเป็นทานแก่คนยากจน และเมื่อถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ ก็เป็นวันลอยกระทง มีทั้งกระทงใหญ่ที่ชาวบ้านช่วยกันจัดทำที่วัด และกระทงเล็กส่วนตัวที่ยังจุดผางปะดับ คือกล้วยดินเผาใบเล็ก ๆ จุดไฟ และนำไปวางที่หน้าพระพุทธรูป เพื่อบูชาพระรัตนตรัย รวมทั้งนำไปวางตามหน้าต่างประตูบ้าน และการจุดโคมลอย เพื่อบูชาพระจุฬามณีบนสวรรค์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียกเทศกาลนี้ว่า ลิบสองเป็ง คือ เพ็ญเดือน ๑๒ จังหวัดที่จัดงานลอยกระทงเป็นงานใหญ่ได้แก่จังหวัดร้อยเอ็ด และในปัจจุบันได้เรียกเทศกาลนี้ว่า สมมาน้ำคืนเพ็ง เส็งประทีป แปลว่า ขอขมาน้ำในคืนเพ็ญ และประกวอด

ประชันกระทงประทีป

ส่วนภาคใต้ ก็มีการจัดพิธีลอยกระทงในวันเพ็ญเดือน ๑๒ เช่นกัน โดยจัดตามแหล่งน้ำในชุมชน เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง และมีธรรมเนียมปฏิบัติคล้ายกับในภาคกลาง

นอกจากนี้ยังมีเทศกาลสำคัญทางพระพุทธศาสนาคือเทศกาลออกพรรษา ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ เป็นวันที่ภิกษุสงฆ์จำพรรษาครบ ๓ เดือน ในวันนี้ พระสงฆ์จะทำพิธีปวารณา คือเปิดโอกาสให้ภิกษุอื่นว่ากล่าวตักเตือน ตลอดจนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อบกพร่องที่ได้พบเห็นหรือได้ยินได้ฟังมา เพื่อที่ภิกษุนั้นจะได้ปรับปรุงแก้ไขตนเองหรือระมัดระวังตัวต่อไป ซึ่งจะทำให้พระธรรมวินัยมีความมั่นคงและสงฆ์จะอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข วันออกพรรษาจึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วันปวารณา หรือ วันมหาปวารณา ส่วนชาวบ้านก็จะใช้วาระโอกาสนี้ทำบุญ ทำทาน และฟังเทศน์ฟังธรรม เป็นการศึกษาว่าวันพระปกติ

เทศกาลของไทยยังมีต่อคราวหน้า.

พิชญ ไชยกุล เจริญ เขียน
ชลธิชา สุดมยุข สรุปร